

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

4 päivänä lokakuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Direktiivi 2005/29/EY – 2 artiklan b ja d alakohta –
Direktiivi 2011/83/EU – 2 artiklan 2 alakohta – Käsitteet ”elinkeinonharjoittaja” ja
”kaupalliset menettelyt”

Asiassa C-105/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Administrativen sad – Varna (Varnan hallintotuomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 16.2.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.2.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Komisia za zashtita na potrebitelite

vastaan

Evelina Kamenova,

Okrazhna prokuratura – Varnan

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça sekä tuomarit E. Levits, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), M. Berger ja F. Biltgen,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Saksan hallitus, asiamiehinnään T. Henze, M. Hellmann ja J. Techert,
- Euroopan komissio, asiamiehinnään A. Cleenewerck de Crayencour, Y. Marinova, G. Goddin ja N. Ruiz García,

kuultuaan julkisasiamiehen 31.5.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL 2005, L 149, s. 22) 2 artiklan b ja d alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Evelina Kamenova ja Komisia za zashtita na potrebitelite (kuluttajansuojakomissio, Bulgaria; jäljempänä KZP) ja joka koskee KZP:n antamaa toimea, jolla Kamenovalle määrättiin hallinnollisia seuraamusmaksuja sillä perusteella, että hän oli jättänyt antamatta kuluttajille tietoja verkkosivustolla julkaistujen tavarannmyynti-ilmoitusten yhteydessä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2005/29

- 3 Direktiivin 2005/29 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) ’kuluttajalla’ luonnollista henkilöä, joka tämän direktiivin alaan kuuluvissa kaupallisissa menettelyissä toimii tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa;
- b) ’elinkeinonharjoittajalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tämän direktiivin alaan kuuluvissa kaupallisissa menettelyissä toimii tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa, ja elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta toimivaa henkilöä;
- –
- d) ’elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisillä kaupallisilla menettelyillä’ – – elinkeinonharjoittajan tointa, mainitsematta jättämistä, käyttäytymistä tai edustamista, kaupallista viestintää, mukaan lukien mainontaa ja markkinointia, joka liittyy välittömästi tuotteen myynnin edistämiseen, myymiseen tai toimittamiseen kuluttajille;

– –”

- 4 Kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan 5 artiklassa tarkoitettuihin elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisiin sopimattomiin kaupallisiin menettelyihin ennen jotakin tuotetta koskevaa liiketoimintaa ja sen jälkeen.”

Direktiivi 2011/83/EU

- 5 Kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU (EUVL 2011, L 304, s. 64) 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) ’kuluttajalla’ luonnollista henkilöä, joka tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia tehdessään toimii tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa;
- 2) ’elinkeinonharjoittajalla’ luonnollista henkilöä tai joko yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeushenkilöä, joka tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia tehdessään toimii tarkoituksessa, joka kuuluu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa, sekä elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta toimivaa henkilöä;

--”

- 6 Kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä ”sovelletaan siinä vahvistetuin edellytyksin ja siinä säädetystä laajuudesta elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin sopimuksiin”.
- 7 Mainitun direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa luetellaan tiedot, jotka elinkeinonharjoittajan on toimitettava kuluttajalle ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi etäsopimukseen tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyyn sopimukseen taikka vastaavaan tarjoukseen.
- 8 Direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kuluttajalla on oikeus peruuttaa etäsopimus tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehty sopimus 14 päivän kuluessa.

Bulgarian oikeus

- 9 Bulgarian kuluttajansuojalain (Zakon za zashtita na potrebitelite, DV nro 99, 9.12.2005), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasiassa (jäljempänä ZZP), 47 ja 50 §:illä on saatettu osaksi Bulgarian lainsäädäntöä ensinnäkin direktiivin 2011/83 6 artikla, joka koskee etäsopimukseen liittyviä tiedonantovelvollisuuksia, ja toiseksi kyseisen direktiivin peruuttamisoikeutta koskeva 9 artikla.

- 10 ZZP:n 204 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos velvollisuutta antaa kuluttajalle 47 §:n 1, 2, 3, 5, 6 ja 7 momentissa sekä 48 ja 49 §:ssä säädetty tiedot ei noudateta, luonnollisille henkilöille määrätään seuraamusmaksua 100–1 000 [Bulgarian leviä (BGN)] sekä yksityisyrittäjille ja oikeushenkilöille 500–3 000 leviä jokaisesta yksittäisestä tapauksesta.”

- 11 ZZP:n 207 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Henkilölle, joka estää kuluttajaa käyttämästä 50 §:n mukaista oikeuttaan peruuttaa etäsopimus tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehty sopimus, määrätään seuraamusmaksua 1 000–3 000 leviä jokaisesta yksittäisestä tapauksesta.”

- 12 ZZP:stä annettujen täydentävien säännösten 13 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Elinkeinonharjoittajalla’ tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka myy tai tarjoaa myyntiin tavaroita, suorittaa palveluja tai osana yritys- tai ammattitoimintaansa julkisella tai yksityisellä sektorilla tekee kuluttajan kanssa sopimuksen, tai mitä tahansa muuta henkilöä, joka toimii tällaisen henkilön nimissä ja lukuun.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 13 Kuluttaja osti verkkosivuston www.olx.bg kautta kellon etäsopimuksella. Kyseinen kuluttaja katsoi, ettei kello vastannut tällä sivustolla julkaistussa ilmoituksessa mainittuja ominaisuuksia, ja kellon toimittaneen elinkeinonharjoittajan kieltäytyttyä ottamasta tuotetta takaisin ja palauttamasta siitä maksettua hintaa kuluttaja teki valituksen KZP:lle.
- 14 Tarkistuksia tehtyään KZP totesi, että kellon myyjä oli Elena Kamenova, joka oli rekisteröitynyt kyseiselle sivustolle nimimerkillä ”eveto-ZZ”. Verkkosivuston www.olx.bg ylläpitäjän mukaan kyseisen nimimerkin käyttäjä oli julkaissut sivustolla kaikkiaan kahdeksan myynti-ilmoitusta, jotka koskivat erinäisiä tuotteita, joiden joukossa oli pääasiassa kyseessä oleva kello.
- 15 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että KZP totesi kyseisellä sivustolla vierailun perusteella, että 10.12.2014 sivustolla oli edelleen kahdeksan erinäisiä tuotteita koskevaa myynti-ilmoitusta, jotka oli julkaissut nimimerkkiä ”eveto-ZZ” käyttävä käyttäjä.
- 16 KZP totesi 27.2.2015 antamallaan päätöksellä, että Elena Kamenova oli syyllistynyt hallinnolliseen sääntöjenvastaisuuteen, ja määräsi tälle useita hallinnollisia seuraamusmaksuja ZZP:n 204 ja 207 §:n nojalla ZZP:n 47 §:n 1 momentin 1, 2, 3, 5, 7, 8 ja 12 kohdan sekä 50 §:n rikkomisen perusteella. KZP:n mukaan kaikista Kamenovan julkaisemista ilmoituksista puuttuivat tiedot elinkeinonharjoittajan nimestä, osoitteesta ja sähköpostiosoitteesta, tuotteen kokonaishinnasta mukaan lukien verot ja maksut, maksuehdoista, toimitusehdoista sekä sopimuksen täyttämiseen liittyvistä ehdoista, kuluttajan oikeudesta peruuttaa etäsopimus, tämän oikeuden käyttämiseen liittyvistä ehdoista, määräajoista ja menettelyistä sekä huomautus lakisääteisen takuun pätemisestä siihen, että tavara on kauppasopimuksen mukainen.
- 17 Kamenova nosti tästä päätöksestä 17.3.2015 kanteen Rayonen sad Varnassa (Varnan alueellinen tuomioistuin, Bulgaria). Kyseinen tuomioistuin kumosi mainitun päätöksen 22.3.2016 antamallaan tuomiolla sillä perusteella, ettei Kamenova ollut ZZP:stä annettujen täydentävien säännösten 13 §:n 2 momentissa ja direktiivissä 2005/29 tarkoitettu elinkeinonharjoittaja.
- 18 KZP teki tästä tuomiosta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen Administrativen sad – Varnaan (Varnan hallintotuomioistuin, Bulgaria). Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ensiksi, että verkossa myydään ja ostetaan merkittävä määrä päivittäistavaroita. Se muistuttaa seuraavaksi, että direktiivin 2005/29 tarkoituksena on saavuttaa korkeatasoinen kuluttajansuoja. Kyseinen tuomioistuin pohtii tässä asiayhteydessä pääasiallisesti, onko pääasiassa kyseessä olevan tilanteen kaltaisessa tilanteessa, jossa luonnollinen henkilö myy verkossa verrattain suuren määrän tuotteita, joiden arvo on huomattava, tätä henkilöä pidettävä direktiivissä 2005/29 tarkoitettuna elinkeinonharjoittajana.
- 19 Tässä tilanteessa Administrativen sad – Varna on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiivin 2005/29] 2 artiklan b ja d alakohtaa tulkittava siten, että luonnollisen henkilön, joka on rekisteröitynyt verkkosivustolla tuotteiden myyntiä varten ja julkaissut sivustolla samanaikaisesti kahdeksan eri tuotteiden myynti-ilmoitusta, toiminta on 2 artiklan b alakohtaan sisältyvän

oikeudellisen määritelmän mukaista elinkeinonharjoittajan toimintaa, että siinä on kyse 2 artiklan d alakohdassa tarkoitetuista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä ja että se kuuluu 3 artiklan 1 kohdan mukaiseen direktiivin soveltamisalaan?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo ennakkoratkaisukysymyksellään lähinnä, voidaanko yhtäältä luonnollista henkilöä, joka julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, pitää direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdassa tarkoitettuna elinkeinonharjoittajana, ja toisaalta, onko hänen toimintaansa pidettävä kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettuna kaupallisena menettelynä.
- 21 Aluksi on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyössä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen ja tässä yhteydessä tulkittava kaikkia unionin oikeuden säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu kansallisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämissä kysymyksissä (tuomio 19.10.2017, Otero Ramos, C-531/15, EU:C:2017:789, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 22 Tästä seuraa, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain direktiivin 2005/29 säännösten tulkintaa, unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (ks. vastaavasti tuomio 19.10.2017, Otero Ramos, C-531/15, EU:C:2017:789, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasiassa merkityksellisillä kansallisilla säännöksillä, eli ZZP:n 47 ja 50 §:illä, on saatettu direktiivin 2011/38 6 ja 9 artikla osaksi Bulgarian oikeusjärjestystä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka pyrkii erityisesti selvittämään, voidaanko pääasiassa kyseessä olevan luonnollisen henkilön kaltaista luonnollista henkilöä, joka julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, pitää elinkeinonharjoittajana ja onko hänen sellaisena noudatettava mainituissa artikloissa lueteltuja vaatimuksia, pyytää ennakkoratkaisupyynnössään kuitenkin ainoastaan direktiivin 2005/29 tulkintaa.
- 24 Tässä yhteydessä on ymmärrettävä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo kysymyksellään lähinnä yhtäältä, voidaanko luonnollista henkilöä, joka julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, pitää direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdassa ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna elinkeinonharjoittajana, ja toisaalta, onko tällaista toimintaa pidettävä direktiivin 2005/29 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettuna kaupallisena menettelynä.
- 25 Ensinnäkin on muistutettava, että direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdassa olevan elinkeinonharjoittajan määritelmän mukaan käsitteellä tarkoitetaan ”luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tämän direktiivin alaan kuuluvissa kaupallisissa menettelyissä toimii tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa, ja elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta toimivaa henkilöä”.

- 26 Direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdan määritelmän mukaan elinkeinonharjoittajalla puolestaan tarkoitetaan ”luonnollista henkilöä tai joko yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeushenkilöä, joka tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia tehdessään toimii tarkoituksessa, joka kuuluu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa, sekä elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta toimivaa henkilöä”.
- 27 Elinkeinonharjoittajan käsite on siten määritelty lähes samalla tavoin direktiiveissä 2005/29 ja 2011/83.
- 28 Lisäksi – kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa – sekä direktiivi 2005/29 että direktiivi 2011/83 perustuvat SEUT 114 artiklaan, ja niillä on siten samat tavoitteet eli sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan tukeminen ja korkeatasoisen kuluttajansuojan takaaminen siinä lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten muodostamassa kehyksessä, jonka ne kattavat.
- 29 Tästä seuraa, että on julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa toteaman tavoin katsottava, että elinkeinonharjoittajan käsitettä, sellaisena kuin se on määritelty näissä direktiiveissä, on tulkittava yhtenäisellä tavalla.
- 30 Tämän täsmennyksen jälkeen on todettava, että direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdan sanamuodosta ilmenee, että unionin lainsäätävä on antanut erittäin laajan merkityksen elinkeinonharjoittajan käsitteelle, jolla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa vastikkeellista toimintaa, ja jonka soveltamisalan ulkopuolelle ei ole jätetty yleishyödyllistä tehtävää hoitavia laitoksia eikä julkisoikeudellisia laitoksia (ks. tuomio 3.10.2013, *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs*, C-59/12, EU:C:2013:634, 32 kohta).
- 31 Sama pätee direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdan, koska yhtäältä kyseinen säännös koskee – kuten edellä 26 kohdassa on muistutettu – nimenomaisesti ”luonnollista henkilöä tai joko yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeushenkilöä” ja toisaalta – kuten edellä 29 kohdassa on esitetty – sitä on tulkittava analogisesti direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdan kanssa.
- 32 Direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdan ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdan sanamuodoista ilmenee, että jotta henkilöä voidaan pitää elinkeinonharjoittajana, kyseisen henkilön on toimittava ”tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa” tai ”tarkoituksessa, joka kuuluu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa” taikka toimittava elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta.
- 33 Tältä osin on todettava, että kun lisäksi otetaan huomioon direktiivin 2005/29 2 artiklan a ja b alakohdassa ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 1 ja 2 alakohdassa olevien määritelmien sanamuoto, näissä säännöksissä tarkoitettujen elinkeinonharjoittajan käsitteen merkitys ja ulottuvuus on määriteltävä suhteessa korrelatiiviseen mutta vastakkaiseen kuluttajan käsitteeseen, jolla tarkoitetaan yksityistä, joka ei harjoita elinkeino- tai ammattitoimintaa (ks. vastaavasti tuomio 3.10.2013, *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs*, C-59/12, EU:C:2013:634, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kuluttajan on katsottava olevan elinkeinonharjoittajaan nähden heikompi osapuoli, koska kuluttajaa on pidettävä sopimuskumppaniaan tiedollisesti ja taloudellisesti heikommassa asemassa olevana ja juridisesti kokemattomampana (tuomio 3.10.2013, *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs*, C-59/12, EU:C:2013:634, 35 kohta ja tuomio 17.5.2018, *Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen*, C-147/16, EU:C:2018:320, 54 kohta).
- 35 Tästä seuraa, että direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdassa ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittajan käsite on toiminnallinen käsite, joka edellyttää sen arviointia, kuuluuko sopimussuhde tai kaupallinen menettely toimintaan, jota

henkilö harjoittaa ammatti- tai liiketoimintanaan (ks. analogisesti tuomio 17.5.2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 36 Tästä seuraa, että jotta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä voidaan pitää direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdassa ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna elinkeinonharjoittajana, tämän on toimittava ”tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa” tai ”tarkoituksessa, joka kuuluu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa” taikka elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta.
- 37 Siitä kysymyksestä, kuuluuko pääasian vastapuolen kaltainen luonnollinen henkilö mainituissa säännöksissä säädetyn elinkeinonharjoittajan käsitteen alaan, on korostettava, että kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 50 kohdassa, elinkeinonharjoittajaksi määrittelemisen on tapahduttava ”tapauskohtaisesti”. Tästä seuraa, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava kaikkien käytössään olevien tosiseikkojen perusteella, onko pääasian vastapuolen kaltainen luonnollinen henkilö, joka on julkaissut verkkosivustolla samanaikaisesti kahdeksan uusia ja käytettyjä tavaroita koskevaa myynti-ilmoitusta, toiminut ”tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa” tai ”tarkoituksessa, joka kuuluu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa” taikka elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta.
- 38 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 51 kohdassa, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tässä arvioinnissa erityisesti selvittävä, onko verkkomyynti ollut organisoitua, onko tällä myynnillä tavoiteltu voittoa, onko myyjällä myymiensä tuotteisiin liittyvää sellaista tietoa tai teknistä asiantuntemusta, jota kuluttajalla ei välttämättä ole ja jonka perusteella myyjä on kyseistä kuluttajaa edullisemmassa asemassa, onko myyjällä oikeudellinen asema, joka mahdollistaa liiketoimet, ja missä määrin verkkomyynti liittyy myyjän kaupalliseen tai ammatilliseen toimintaan, onko myyjä arvonlisäverovelvollinen, onko myyjä, joka on toiminut tietyn elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta tai nimissään ja puolestaan toimineen henkilön kautta, saanut korvauksen tai palkkion, ostaako myyjä uusia tai käytettyjä tavaroita myydäkseen ne edelleen siten, että toiminta on säännöllistä, toistuvaa ja/tai samanaikaista suhteessa myyjän elinkeinotoimintaan tai ammatilliseen toimintaan, ovatko myynnissä olevat tuotteet kaikki samantyyppisiä tai samanarvoisia ja etenkin onko myytäväksi tarjottu vähäinen määrä tuotteita.
- 39 On todettava, että edellisessä kohdassa luetellut kriteerit eivät ole tyhjentävät eivätkä täydelliset, joten lähtökohtaisesti pelkästään yhden tai useamman kyseisistä kriteereistä täyttymisen perusteella ei voida päätellä, kuuluuko verkkomyyjä elinkeinonharjoittajan käsitteen alaan.
- 40 Pelkästään se seikka, että myynnillä tavoitellaan voittoa tai että henkilö julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, ei siis itsessään ole riittävää, jotta tätä henkilöä voidaan pitää direktiivin 2005/29 2 artiklan b alakohdassa ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna elinkeinonharjoittajana.
- 41 Toiseksi siitä kysymyksestä, onko pääasian vastapuolen kaltaisen luonnollisen henkilön toimintaa pidettävä direktiivin 2005/29 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettuna kaupallisena menettelynä, on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tässä säännöksessä määritellään erityisen laajaa sanamuotoa käyttäen, että kaupallisen menettelyn käsitteellä tarkoitetaan ”elinkeinonharjoittajan tointa, mainitsematta jättämistä, käyttäytymistä tai edustamista, kaupallista viestintää, mukaan lukien mainontaa ja markkinointia, joka liittyy välittömästi tuotteen myynnin edistämiseen, myymiseen tai toimittamiseen kuluttajille” (tuomio 19.9.2013, CHS Tour Services, C-435/11, EU:C:2013:574, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 Jotta toimintaa voidaan pitää kyseisessä artiklassa tarkoitettuna kaupallisena menettelynä, on siis varmistettava, että yhtäältä se on kaupallista eli elinkeinonharjoittajan toteuttamaa ja että toisaalta kyseessä on toimi, mainitsematta jättäminen, käyttäytyminen tai edustaminen taikka kaupallinen

viestintä, joka liittyy ”välittömästi elinkeinonharjoittajien tuotteen myynnin edistämiseen, myymiseen tai toimittamiseen kuluttajille” (ks. vastaavasti tuomio 17.10.2013, RLVs, C-391/12, EU:C:2013:669, 37 kohta).

- 43 Edellä todetusta seuraa, että kyseessä voi olla direktiivissä 2005/29 tarkoitettu kaupallinen menettely ainoastaan, jos sen on toteuttanut kyseisen direktiivin 2 artiklan b alakohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja.
- 44 Lisäksi on muistutettava, kuten edellä 40 kohdassa on täsmennetty, että pelkästään se seikka, että myynnillä tavoitellaan voittoa tai että luonnollinen henkilö julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, ei itsessään ole riittävää, jotta tätä henkilöä voidaan pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna elinkeinonharjoittajana. Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista toimintaa ei voida pitää direktiivin 2005/29 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettuna kaupallisena menettelynä.
- 45 Kun otetaan huomioon edellä todettu, esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2005/29 2 artiklan b ja d alakohtaa ja direktiivin 2011/83 2 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että pääasian vastapuolen kaltaista luonnollista henkilöä, joka julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, on pidettävä elinkeinonharjoittajana ja tätä toimintaa kaupallisena menettelynä ainoastaan, jos tämä henkilö toimii tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on varmistettava käsiteltävän tapauksen kaikki olosuhteet huomioon ottaen.

Oikeudenkäyntikulut

- 46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) 2 artiklan b ja d alakohtaa sekä kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU 2 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että pääasian vastapuolen kaltaista luonnollista henkilöä, joka julkaisee verkkosivustolla samanaikaisesti useita uusia ja käytettyjä tavaroita koskevia myynti-ilmoituksia, on pidettävä elinkeinonharjoittajana ja tätä toimintaa kaupallisena menettelynä ainoastaan, jos tämä henkilö toimii tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on varmistettava käsiteltävän tapauksen kaikki olosuhteet huomioon ottaen.

Allekirjoitukset